

Inteligentny agent i jego otoczenie
Szukanie jako metoda rozwiązywania problemów
wykład 1

dr inż. Joanna Kołodziejczyk

`jkolodziejczyk@wi.ps.pl`

Zakład Sztucznej Inteligencji ISZiMM

Literatura

- Slajdy z wykładów: <http://ksir.wi.ps.pl/ESI>
- Linki podane na ww stronie
- Podręczniki podawane na slajdach z wykładu
- Artificial Intelligence: A Modern Approach by Stuart Russell and Peter Norvig, Prince Hall, 1995
<http://www.cs.berkeley.edu/~russell/aima/>

Plan wykładu

---

1. Wprowadzenie do sztucznej inteligencji
2. Inteligentny agent
  - (a) Agent i jego otoczenie
  - (b) Racjonalność
  - (c) Ocena działania, otoczenie, czujniki
  - (d) Typy środowisk w jakim może pracować agent
  - (e) Typy agentów
3. Rozwiązywanie problemów
  - (a) Agent z zadaniem rozwiązywania problemu
  - (b) Typy problemów
  - (c) Sformułowanie problemu
  - (d) Przykłady problemów

Dlaczego chcemy studiować SI?

- SI próbuje odkryć jak działają jednostki inteligentne
- SI próbuje budować inteligentne jednostki
- SI na pewno ma i będzie miała wpływ na naszą przyszłość
- SI jest dziedziną silnie interdyscyplinarną
- SI w chwili obecnej składa się z wielu poddziedzin (niektóre zostaną omówione na wykładzie)
- Czy można zrozumieć jak to jest możliwe, że za pomocą małego i wolnego mózgu można postrzegać, rozumieć, przewidywać i manipulować elementami świata dużo bardziej złożonego?

Czym jest inteligencja?

- **Psychologia**: cecha umysłu odpowiadająca za sprawność w zakresie myślenia, rozwiązywania problemów i innych czynności poznawczych.
- **Filozofia**: czynność intelektu, polegająca na aktualnym rozumieniu poznawanej rzeczy; *INTELEKT - umysł, rozum; całość wiedzy, doświadczenia i zdolności umysłowych człowieka; utożsamiany niekiedy z inteligencją.*
- **Biologia**: obserwowana w warunkach naturalnych lub eksperymentalnych umiejętność niektórych zwierząt szybkiego znalezienia najtrafniejszego postępowania w nowej, nieznanej sytuacji.

Czym jest sztuczna inteligencja?

Różne definicje według różnych kryteriów.

Dwa wymiary:

1. myślenie/rozumowanie kontra działanie/zachowanie
2. sukces w naśladowaniu ludzkich standardów kontra sukces w osiągnięciu idealnej inteligencji (niezawodnej) nazwijmy ją **racjonalnej**

System, który myśli jak człowiek.	System, który myśli racjonalnie.
System, który zachowuje się jak człowiek.	System, który zachowuje się racjonalnie.

Ludzkie myślenie (zachowanie)

Alan Turing (1950) „Computing machinery and intelligence”:

- „Czy maszyna myśli?” → „Czy maszyna może zachowywać się inteligentnie?”
- Test operacyjny na inteligentne zachowanie: Gra w naśladownictwo (Imitation Game)

Dziedzictwo pomysłu Turinga

- Turing twierdził, że do 2000 roku będzie można mówić o myślących maszynach i taka maszyna będzie miała 30% szans by w 5 minutowej konwersacji zwieść odpytującego.
- Maszyna wymaga współdziałania wszystkich głównych komponentów SI: wiedzy, wnioskowania, rozumienia języka naturalnego, uczenia się. Dodatkowo w pełnym teście potrzebne będą takie elementy jak widzenie i robotyka.
- Myślenie w sensie Turinga
  - Myślenie jest domeną człowieka i nie dotyczy maszyn?
„Asking whether computers can think is like asking whether submarines can swim.”
  - Jak sprawdzić czy ktoś myśli?
- Problemy z testem: nie da się go powtórzyć i nie da się go matematycznie przeanalizować.

Nagroda Loebnera

What is the Loebner Prize?

The Loebner Prize for artificial intelligence (AI) is the first formal instantiation of a Turing Test. The test is named after Alan Turing the brilliant British mathematician...

In 1990 Hugh Loebner agreed with The Cambridge Center for Behavioral Studies to underwrite a contest designed to implement the Turing Test. Dr. Loebner pledged a Grand Prize of **\$100,000** and a Gold Medal (pictured above) for the first computer whose responses were indistinguishable from a human's. Such a computer can be said "to think. Each year an annual prize of **\$2000** and a bronze medal is awarded to the most human-like computer. The winner of the annual contest is the best entry relative to other entries that year, irrespective of how good it is in an absolute sense.

<http://www.loebner.net/Prizef/loebner-prize.html>

Myślenie ludzkie: kognitywistka

Jak ludzie myślą?

- Wymagana jest teoria naukowa wewnętrznej aktywności mózgu.
- Dwie drogi badań
  - introspekcja — próba przechwycenia myśli podczas ich pojawiania się — testowanie zachowań na ludziach
  - w oparciu o neurologię (a dokładnie **cognitive neuroscience**) (odkrycie zasad działania mózgu da szansę na jego implementację)

Dostępne teorie nie wyjaśniają niczego, co byłoby podobne do ludzkiej inteligencji w ujęciu ogólnym.

Podstawy sztucznej inteligencji

Filozofia	logika, metody dowodzenia rozum jako fizyczny model podstawy uczenia się, język naturalny, rozumowanie
Matematyka	formalna reprezentacja i dowodzenie algorytmy, obliczenia, teoria złożoności prawdopodobieństwo
Psychologia	adaptacja zjawisko postrzegania i sterowania motorycznego techniki eksperymentalne
Ekonomia	formalna teoria racjonalnych decyzji
Lingwistyka	reprezentacja wiedzy gramatyka

Myślenie racjonalne

Normatywne (lub niepodważalne), nie domyślne.

Arystoteles: Na czym polega „poprawny” proces myślenia? —> sylogizm.

W Grecji opracowano różne logiki:

- notacje,
- reguły wyprowadzania wniosków („myśli”).

Tradycja logistyczna dała nadzieję na zmechanizowanie myślenia i stworzenie systemów z użyciem programowania logicznego.

Główne problemy:

- Nie cała inteligencja jest oparta na „żelaznej” logice.
- Jest różnica w rozwiązaniach praktycznych i teoretycznych.

Działanie racjonalne

Racjonalne zachowanie: „działanie poprawne”.

Działanie poprawne: to takie, dzięki któremu maksymalizujemy szansę osiągnięcia celu. Działanie odbywa się na podstawie dostępnych informacji.

Z pewnych działań można nawet wyłączyć myślenie np. refleks.

Zalety:

- Bardziej uogólniona idea niż myślenie.
- Daje łatwiejszy grunt dla badań naukowych.

Racjonalność jest możliwa do osiągnięcia w warunkach **idealnych**.

Racjonalność nie jest dobrym modelem rzeczywistości.

Racjonalny agent

Agent jest jednostką, która postrzega i działa.

Niniejszy kurs jest o tym, jak projektować **racjonalnych agentów**.

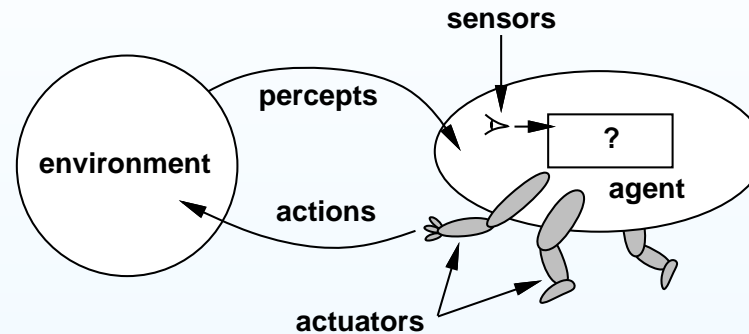
Formalizując, agent jest **funkcją** odwzorowującą zanotowane spostrzeżenia w akcje.

$$f : \mathcal{P}^* \rightarrow \mathcal{A}$$

Dla każdej klasy otoczenia, w którym agent będzie działał będziemy poszukiwać agenta lub grupy agentów o najlepszych osiągnięciach.

Ograniczenia obliczeniowe są główną przyczyną porażki w poszukiwaniu idealnego racjonalizmu → stąd celem jest opracowanie najlepszego **programu** na obecne zasoby obliczeniowe.

Agent i jego otoczenie

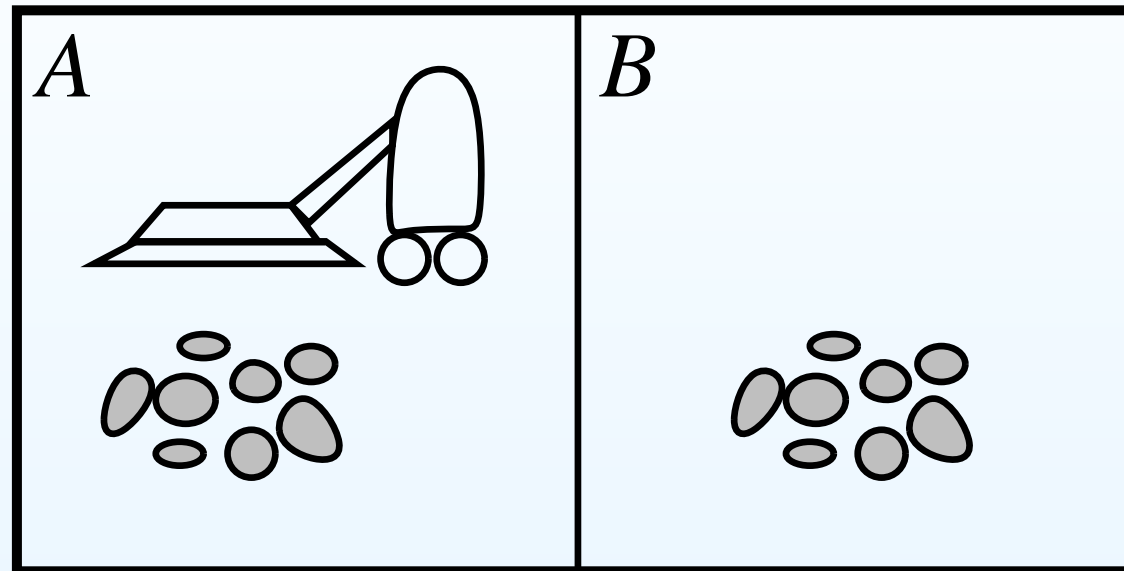
Za **inteligentnego agenta** uznamy człowieka, robota, softbota, termostat, itp.

Funkcja agent mapuje historię percepcji (odczyty z czujników, klawiatury) na akcje:

$$f : \mathcal{P}^* \rightarrow \mathcal{A}$$

Program agent uruchamiany jest w urządzeniu (**hardware:**) by realizować f .

Odkurzacz i jego świat

Percepcja: lokalizacja i stan podłogi, np., [*A*, *Brud*]

Akcja: *Lewo*, *Prawo*, *Odkurz*, *Nic*

Agent - odkurzacz

Sekwencje percepcji	Działanie
[A, Czysto]	<i>Prawo</i>
[A, Brud]	<i>Odkurz</i>
[B, Czysto]	<i>Lewo</i>
[B, Brud]	<i>Odkurz</i>
[A, Czysto], [A, Czysto]	<i>Prawo</i>
[A, Czysto], [A, Brud]	<i>Odkurz</i>
[A, Czysto], [B, Czysto]	<i>Lewo</i>
⋮	⋮

```
1 function Reflex-Vacuum-Agent(location, status) return action
2   if status = Brud then return Odkurz
3   else if location = A then return Prawo
4   else if location = B then return Lewo
```

Oczekiwane zachowanie agenta

Funkcja, którą agent ma wypełnić ma dawać takie efekty, iż zachowanie agenta będzie można określić jako „**dobre**”.

W przybliżeniu dobre akcje, to takie, które przynoszą jak największą korzyść. Zatem należy znaleźć sposób na mierzenie odnoszonych przez agenta korzyści (miarę jego sukcesu).

Pełna specyfikacja agenta obejmuje:

- jak mierzyć korzyści z działania agenta,
- w jakim środowisku (z czym ma kontakt) agent i jak to wpływa na jego zachowanie o ile w ogóle,
- jak i jakie informacje przekazywane są do agenta,
- jak i jakie informacje stanowią informację zwrotną od agenta.

Mierzenie korzyści z działania agenta

Miara osiągnięć to kryterium sukcesu. Nie ma uniwersalnego miernika dla agentów. Dla każdego zadania konstruktor określa taką miarę.

Przykład miary osiągnięć dla agenta-odkurzacza:

- Ile razy odkurzono brud w ciągu ośmiogodzinnej zmiany.
- Jedno pole sprzątnięte w jednostce czasu T .
- Jeden punkt za posprzątnięcie pola w jednostce czasu minus jeden punkt za ruch, który powoduje zużycie energii.

Lepiej konstruować miarę osiągnięć według tego jak agent ma zmieniać środowisko, a nie jak ma się zachowywać w oderwaniu od niego.

Agent racjonalny

Agent racjonalny wybiera taką akcję dla pojawiającej się sekwencji wejściowej, która maksymalizuje **oczekiwaną** wartość miary osiągnięć, określoną na podstawie wejść i wiedzy jaka jest w agencie zapamiętana.

Racjonalny $\neq$ wszechwiedzący

– percepcja nie musi dostarczać całkowitej wymaganej informacji

Racjonalny $\neq$ jasnowidzący

– wynik akcji nie musi być zgodny z oczekiwaniami

Racjonalny $\neq$ odnoszący zawsze sukces

Racjonalny $\rightarrow$ **zbiera informacje** (zwiększenie szans na nagrodę), **uczy się** (rozszerzanie wiedzy), **jest autonomiczny** (więcej niż tylko wbudowana wiedza - zmiana zachowań na podstawie doświadczenia).

Automatyczna taksówka

Aby stworzyć racjonalnego agenta należy określić **PEAS**, czyli **P**erformance, **E**nvironment, **A**ctuators, **S**ensors. Ważne jest, że agent musi działać zgodnie z oczekiwaniami czyli miarą osiągnięć.

Rozważmy agenta - automatyczna taksówka:

1. Ocena osiągnięć

Automatyczna taksówka

Aby stworzyć racjonalnego agenta należy określić **PEAS**, czyli **P**erformance, **E**nvironment, **A**ctuators, **S**ensors. Ważne jest, że agent musi działać zgodnie z oczekiwaniami czyli miarą osiągnięć.

Rozważmy agenta - automatyczna taksówka:

1. **Ocena osiągnięć** — bezpieczeństwo, cel podróży, profit, legalność, komfort
2. **Otoczenie** — ulice, ruch uliczny, piesi, pogoda
3. **Aktualizatory** — kierownica, pedał gazu, hamulec, klakson, mikrofon
4. **Czujniki** — wideo, prędkościomierz, wskaźnik poziomu paliwa, czujniki silnika, klawiatura, GPS

Agent zakupów internetowych

---

1. Ocena osiągnięć

Agent zakupów internetowych

---

1. **Ocena osiągnięć** — cena, jakość, zgodność z upodobaniami, efektywność
2. **Otoczenie** — obecne i przyszłe strony WWW, sprzedawca, dostawca
3. **Aktualizatory** — wyświetlacz dla użytkownika, śledzenie linków, wypełnianie formularzy
4. **Czujniki** — tekst, grafika, pismo

Typy otoczenia

	Krzyżówka	Warcaby	Analiza obrazów	taksówka
Obserwowalne				

Typy otoczenia

Otoczenie w **pełni** obserwowalne (czujniki wykrywają wszystkie istotne aspekty, które są niezbędne dla wykonania dobrej akcji) lub **częściowo obserwowalne**.

	Krzyżówka	Warcaby	Analiza obrazów	taksówka
Obserwowalne Deterministyczne	w pełni	w pełni	w pełni	częściowo

Typy otoczenia

Deterministyczne lub **stochastyczne**: jeżeli kolejny stan otoczenia jest całkowicie określony na podstawie stanu bieżącego i wykonanej akcji, to otoczenie jest deterministyczne. Niepewność skutkuje otoczeniem stochastycznym.

	Krzyżówka	Warcaby	Analiza obrazów	taksówka
Obserwowalne	w pełni	w pełni	w pełni	częściowo
Deterministyczne	tak	stochast.	tak	stochast.
Epizodyczne				

Typy otoczenia

Epizodyczne lub **sekwencyjne**: W otoczeniu epizodycznym doświadczenie agenta może być podzielone na atomowe kroki, w których agent postrzega i wykonuje pojedynczą akcję. Wybór działania zależy jedynie od listy epizodów, a nie od działania wykonanego poprzednio.

	Krzyżówka	Warcaby	Analiza obrazów	taksówka
Obserwowalne	w pełni	w pełni	w pełni	częściowo
Deterministyczne	tak	stochast.	tak	stochast.
Epizodyczne	sekwen.	sekwen.	tak	sekwen.
Statyczne				

Typy otoczenia

Statyczne lub **dynamiczne**: Jeżeli otoczenie może zmieniać się w czasie kiedy agent wybiera akcję, to środowisko jest dynamiczne. Semi-dynamiczne to takie, gdy miara osiągnięć agenta zmienia się nawet, gdy otoczenie jest niezmiennie w czasie.

	Krzyżówka	Warcaby	Analiza obrazów	taksówka
Obserwowalne	w pełni	w pełni	w pełni	częściowo
Deterministyczne	tak	stochast.	tak	stochast.
Epizodyczne	sekwen.	sekwen.	tak	sekwen.
Statyczne	tak	tak	semi	dynamic.
Dyskretne				

Typy otoczenia

Dyskretne lub **ciągłe**: Zależy od tego jak widziany jest czas zmian stanu otoczenia oraz percepcji i działania agenta.

	Krzyżówka	Warcaby	Analiza obrazów	taksówka
Obserwowalne	w pełni	w pełni	w pełni	częściowo
Deterministyczne	tak	stochast.	tak	stochast.
Epizodyczne	sekwen.	sekwen.	tak	sekwen.
Statyczne	tak	tak	semi	dynamic.
Dyskretne	tak	tak	ciągłe	ciągłe
Pojedynczy agent				

Typy otoczenia

Pojedynczy lub **multiagent**: Czy otoczenie zawiera innych agentów, którzy również maksymalizują swoją miarę osiągnięć? Ich działanie zależy od działania rozpatrywanego agenta.

	Krzyżówka	Warcaby	Analiza obrazów	taksówka
Obserwowalne	w pełni	w pełni	w pełni	częściowo
Deterministyczne	tak	stochast.	tak	stochast.
Epizodyczne	sekwen.	sekwen.	tak	sekwen.
Statyczne	tak	tak	semi	dynamic.
Dyskretne	tak	tak	ciągłe	ciągłe
Pojedynczy agent	tak	multi	tak	multi

Typy otoczenia

	Krzyżówka	Warcaby	Analiza obrazów	taksówka
Obserwowalne	w pełni	w pełni	w pełni	częściowo
Deterministyczne	tak	stochast.	tak	stochast.
Epizodyczne	sekwen.	sekwen.	tak	sekwen.
Statyczne	tak	tak	semi	dynamic.
Dyskretne	tak	tak	ciągłe	ciągłe
Pojedynczy agent	tak	multi	tak	multi

Typ otoczenia silnie wpływa na projekt agenta.

Rzeczywistość jest częściowo obserwowalna, stochastyczna, sekwencyjna, dynamiczna, ciągła, wielo-agentowy.

Struktura agenta

$$\textit{agent} = \textit{hardware} + \textit{program}$$

Hardware, to rodzaj urządzenia zapewniającego sensory i aktualizatory.

Program musi być dostosowany do sprzętu.

Kurs poświęcony jest projektowaniu programów agentów (część sprzętowa jest pomijana).

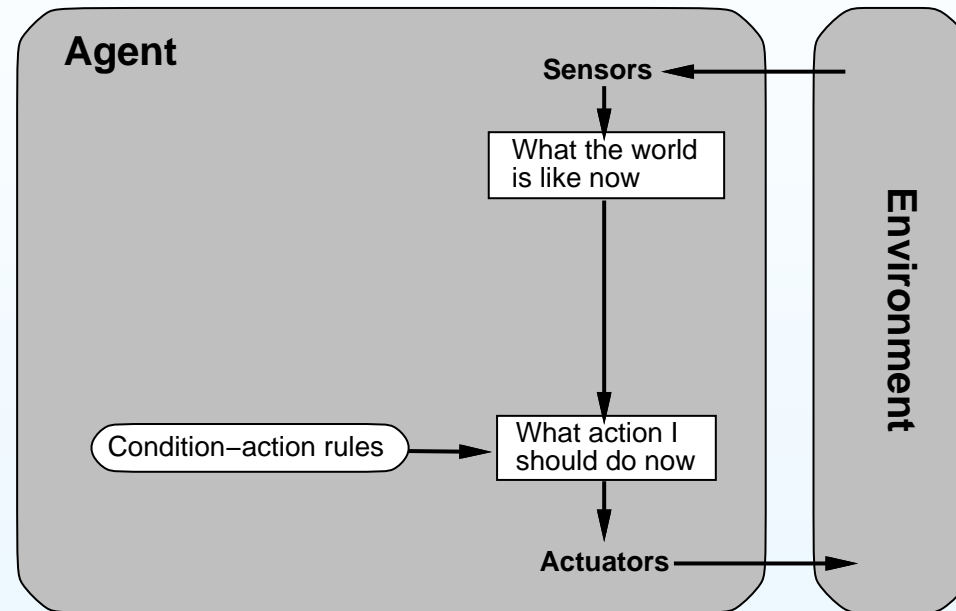
Typy agentów

Cztery główne typy w kolejności zwiększającej się ogólności ich zastosowań

- Prosty agent działający na zasadzie odruchów — **reflex agent**.
- Prosty agent działający na zasadzie odruchów ze stanem — **reflex agent with state**.
- Agent ukierunkowany — **goal-based agent**.
- Agent użyteczny — **utility-based agent**.

Wszystkie mogą dodatkowo zawierać moduł odpowiedzialny za uczenie się.

Reflex agent

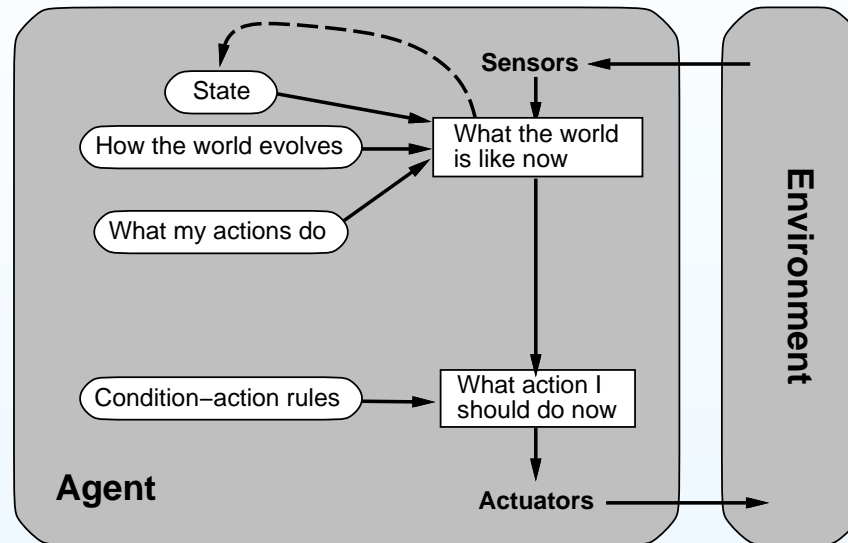


```
1 function Simple-Reflex-Agent(percept) return action
2   static: rules: a set of condition-action rules
3
4   state = InterpretInput(percept)
5   rule = RuleMatch(state, rules)
6   action = RuleAction[rule]
```

Reflex agent

- nie wykorzystuje historii percepcji
- condition-action rule to np.: if samochód przed tobą then zainicjalizuj hamowanie
- może pracować tylko w środowisku w pełni obserwowalnym
- sposobem na uniknięcie nieskończonych pętli zachowań (powstających przy niepełnej obserwowalności) jest stosowanie losowych zmian w akcjach

Model-based reflex agents

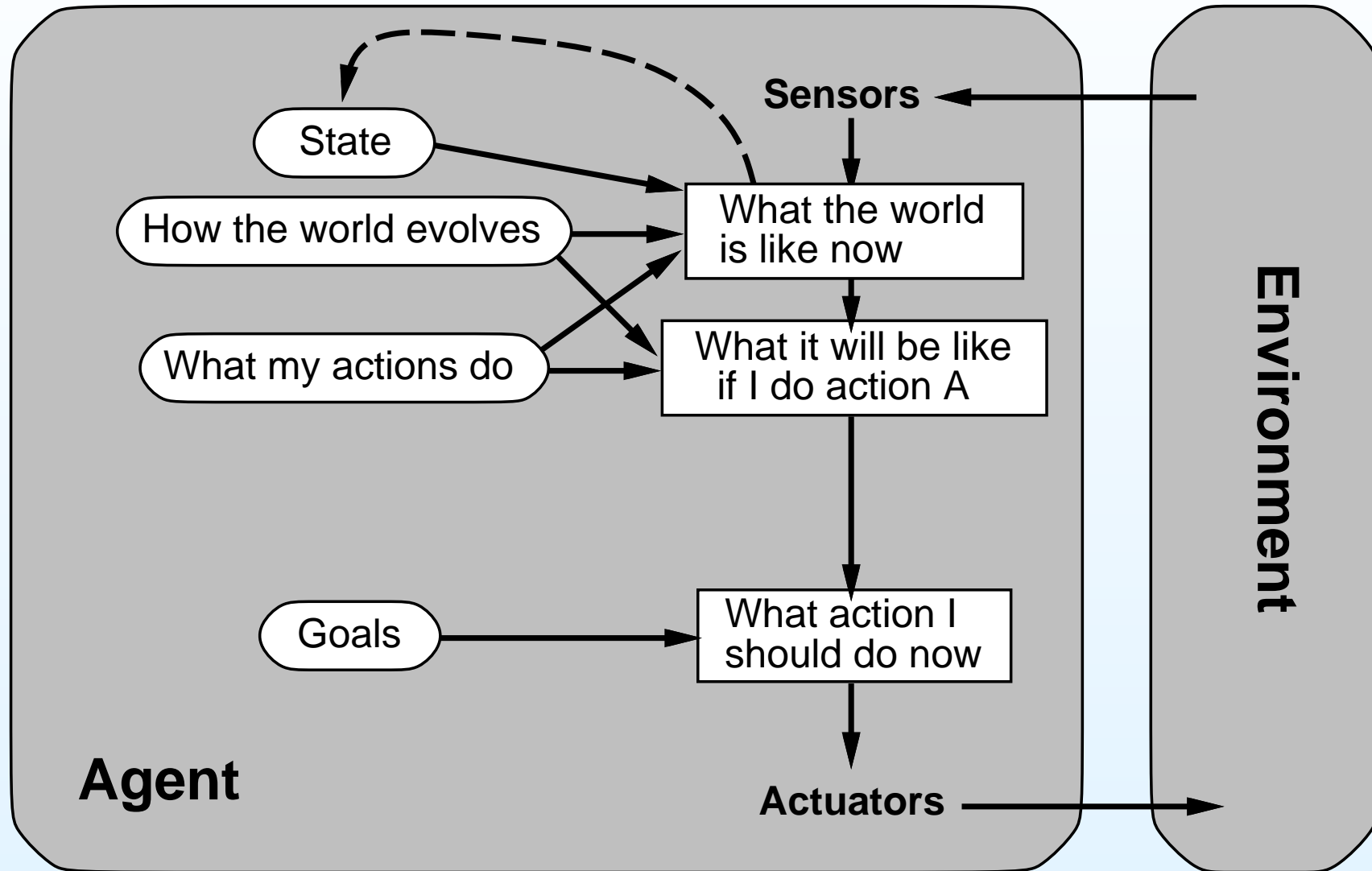
```
1 function Model-based-Reflex-Agent(percept) return action
2   static: rules: a set of condition-action rules
3           state: a description of the current world state
4           action: the most recent action, initially none
5
6   state = UpdateState(state,action,percept)
7   rule = RuleMatch(state, rules)
8   action = RuleAction[rule]
```

Model-based reflex agents

- przechowuje pewną wiedzę o stanach np. przeszłych, które teraz nie są obserwowalne
- podjęcie akcji zależy od tego jak wyewoluowało środowisko
- przechowuje informacje jak jego własne akcje wpłyną na otoczenie, czyli przechowuje wiedzę „how the world works”, co nazywa się modelem świata
- funkcja uaktualniania stanu jest odpowiedzialna za stworzenie wewnętrznego opisu stanu jak i interpretację w świetle wiedzy o świecie i tym jak się zmienił

Goal-based agents

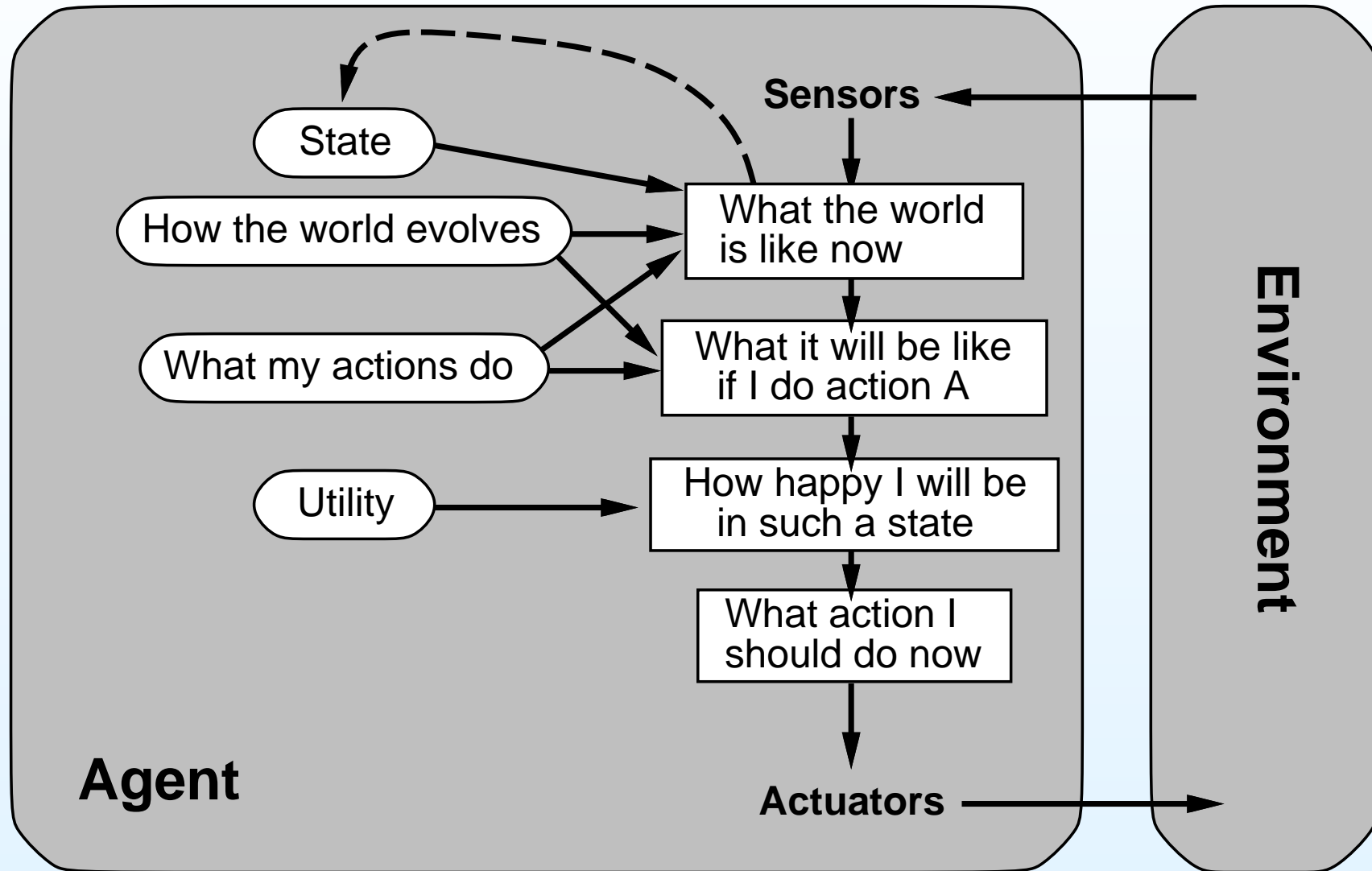
Goal-based agents

- podejmowana decyzja może być zależna nie tylko od bieżącego stanu, ale od celu jaki agent ma postawiony
- jeżeli cel osiągnie się przez wykonanie pojedynczej akcji, to zadanie jest proste
- w rzeczywistych zadaniach należy znaleźć długi i nie zawsze łatwy do znalezienia ciąg akcji prowadzący do celu
- przeszukiwanie i planowanie, to poddziedziny, w których wykorzystuje się goal-based agentów
- wiedza, na podstawie której podejmuje decyzje jest zewnętrzna i dlatego łatwiej ją zmieniać, a agent jest przenośny

Utility-based agents

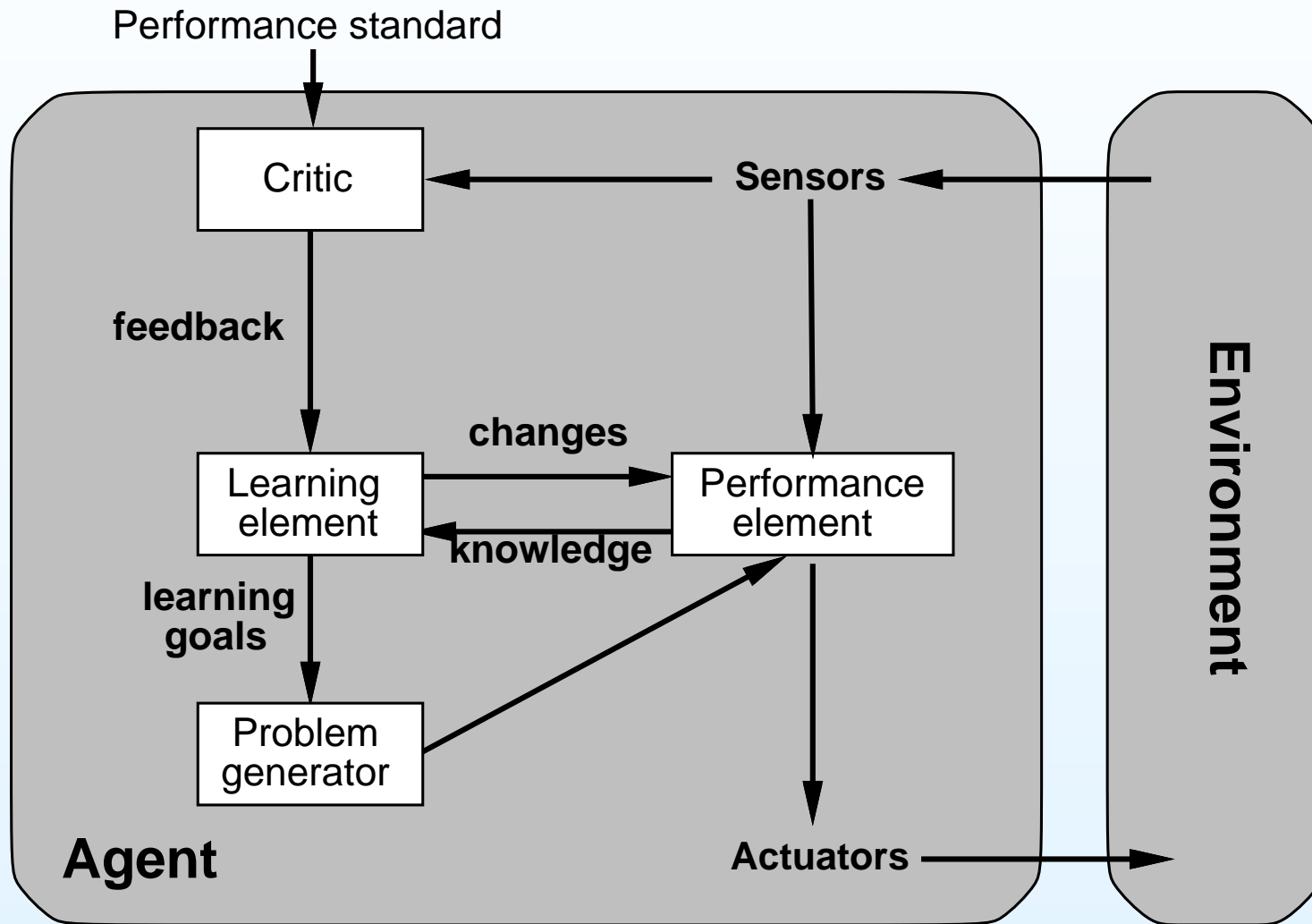

Utility-based agents

- sam cel nie zawsze wystarczy, można również oceniać jak osiągnąć go wydajniej
- tworzy się funkcję użyteczności, która oszacowuje jakość bieżącego stanu
- w wypadku kilku akceptowalnych sekwencji prowadzących do celu pozwala wybrać taką, o najlepszych parametrach użyteczności

Learning agents

Learning agents

- learning element — odpowiedzialny za postępy
- performance element — wybór akcji (wcześniej prezentowane typy agentów dokładnie tym się zajmowały)
- critic — ocenia zachowanie bieżące agenta, by ewentualnie skorygować jego zachowanie w przyszłości i przekazuje te informacje do modułu uczącego się
- problem generator — sugeruje akcje prowadzące do nowych doświadczeń

Rozwiązywanie problemów przez przeszukiwanie

czyli jak zbudować agenta, który znajdzie sekwencję akcji prowadzącą do oczekiwanego celu (lub celów).

Problem-solving agent to agent typu goal-based. **Problem**, to elementy, wśród których szuka się elementu **solution**.

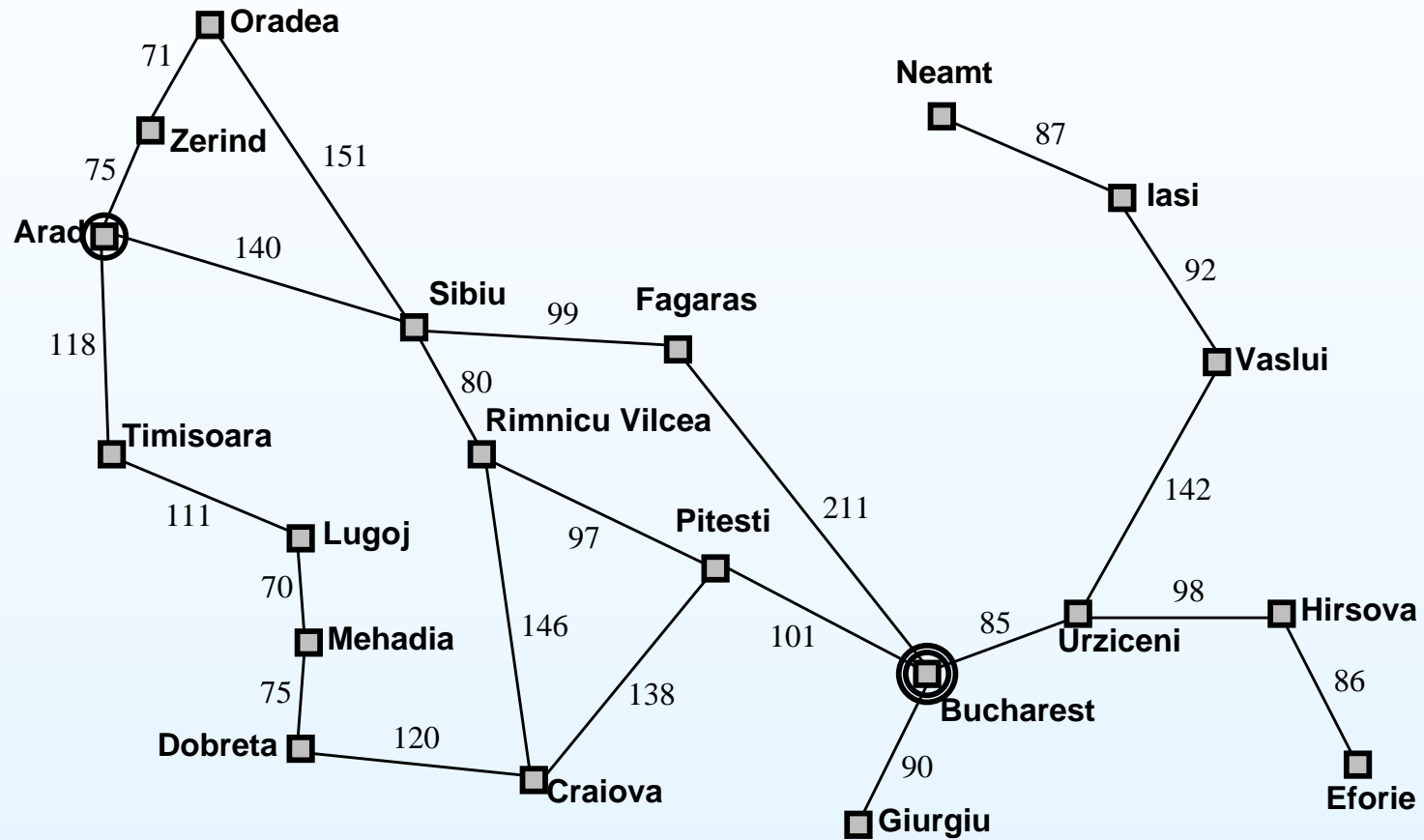
Problem-solving agent

Cztery główne kroki w zadaniach (problem-solving)

1. **Sformułowanie celu:** Jaki stan dla rozpatrywanego mikroświata jest stanem oczekiwanym (zwycięskim)?
2. **Określenie problemu:** Jakie stany i akcje należy rozważyć by osiągnąć cel?
3. **Poszukiwanie rozwiązania:** Określenie możliwej sekwencji akcji, która prowadzi do stanów o znanych wartościach i wybór najlepszej sekwencji.
4. **Wykonanie:** Podaj rozwiązanie jako ciąg wykonanych akcji.

Przykład: Rumunia

Przykład: Rumunia

Jesteś na wakacjach w Rumunii. Obecnie w Aradzie. Jutro masz samolot z Bukaresztu.

Określenie celu: dotrzeć do Bukaresztu

Określenie problemu:

- **stany:** różne miasta
- **akcje:** podróż pomiędzy miastami

Określenie rozwiązania: porządek odwiedzanych miast np. Arad, Sibiu, Fagaras, Bukareszt

W jakim środowisku pracuje problem-solving agent?

- **Styczne** — problem-solving (stanów i rozwiązania) jest określone bez udziału wpływu środowiska i zmian jakie mogą w nim nastąpić.
- **W pełni obserwowalne** — stan inicjalizujący jest dany.
- **Dyskretne** — alternatywne akcje mają charakter wyliczeniowy.
- **Deterministyczne** — rozwiązanie jest sekwencją akcji i nie ma możliwości wystąpienia nieprzewidzianych wydarzeń.

Poprawne określanie problem-solving

Problem definiuje się przez :

- Stan początkowy: np. Arad
- Akcja - funkcja generująca potomka: $S(X)$ zbiór par $\langle akcja, stannastpny \rangle$ np.
 $S(Arad) = \{ \langle Arad \rightarrow Zerind, Zerind \rangle, \dots \}$
- Stan końcowy - cel:
  - Wyrażny: np. $X = Bukareszt$
  - Ukryty: np. $szach - mat(X)$
- Koszt ścieżki: funkcja przypisująca numeryczną wartości do sekwencji stanów prowadzących do rozwiązania lub innego stanu pośredniego (informacja dodatkowa) np. suma odległości, numer wykonanej akcji, itp.
 $c(x, a, y)$ jest kosztem wykonania kroku i zakłada się, że ≥ 0

Rozwiązanie: To ciąg, w którym zapisane są kolejne akcje, jakie wykonano przechodząc od stany początkowego do stanu końcowego. **Optymalne** rozwiązanie ma najmniejszy koszt ścieżki.

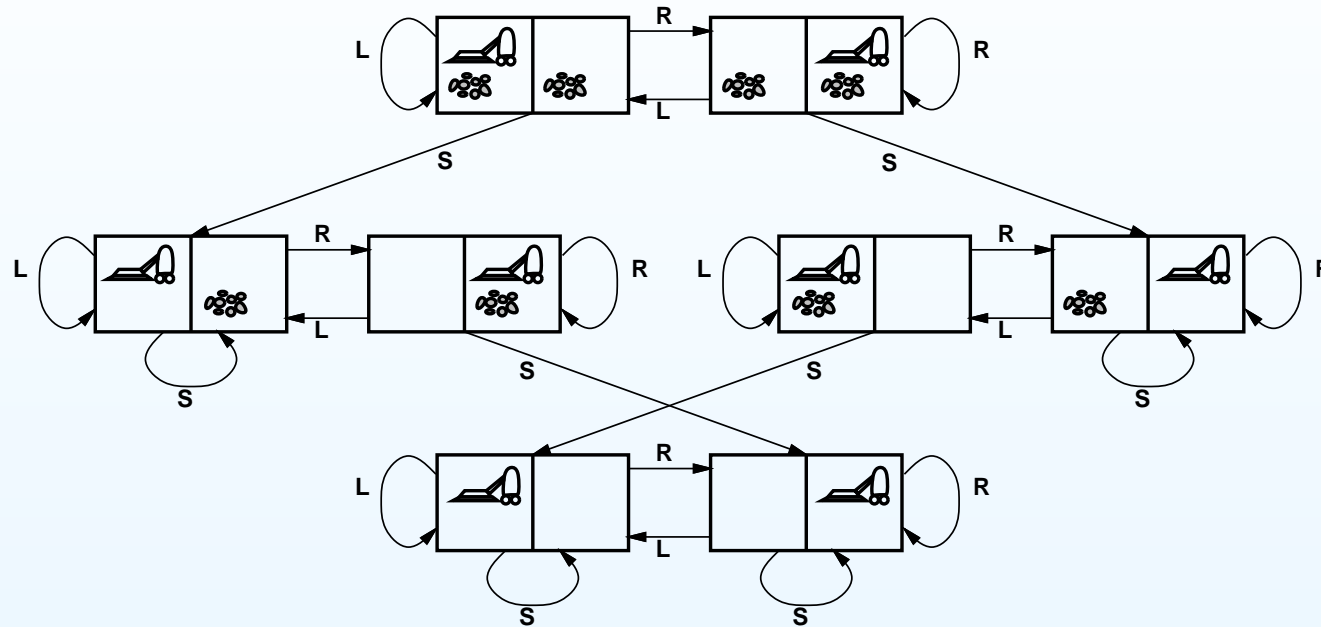
Szczegóły o określaniu problem-solving

Rzeczywistość jest szalenie skomplikowana i wymaga uproszczenia (**abstraction**) (wycięcia szczegółowych informacji) reprezentacji by możliwe było rozpatrywanie przestrzeni stanów.

- **(Uproszczony) stan:** zbiór stanów rzeczywistych
- **(Uproszczona) akcja:** kombinacja rzeczywistych działań
— np: *Arad* $\rightarrow$ *Zerind* reprezentuje złożony zbiór możliwych dróg, miejsc na odpoczynek, itp.
— Uproszczenie jest dopuszczalne jeżeli ścieżka odzwierciedli rzeczywisty świat.
- **(Uproszczone) rozwiązanie:** zbiór ścieżek, które występują w świecie rzeczywistym.

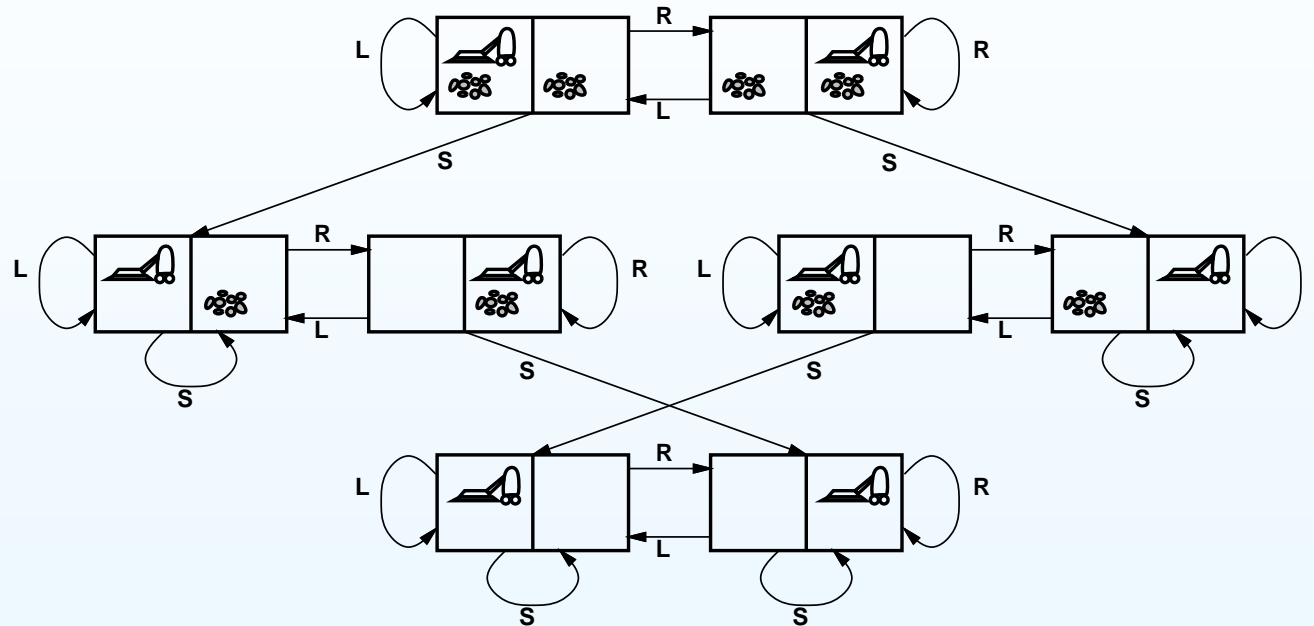
Każda uproszczona akcja jest łatwiejsza niż problem rzeczywisty.

Przykład: odkurzacz

- Stany:
- Stan początkowy:
- Akcja:
- Jak sprawdzić cel:
- Koszt ścieżki:

Przykład: odkurzacz

- **Stany:** dwa pola z brudem lub bez: $2 \cdot 2^2 = 8$ stanów.
- **Stan początkowy:** Każdy stan może nim być.
- **Akcja:** $\{Lewo, Prawo, Odkurz\}$
- **Jak sprawdzić cel:** Czy oba pola czyste?
- **Koszt ścieżki:** Liczba wykonanych akcji do osiągnięcia celu.

Przykład: układanka ośmioelementowa

7	2	4
5		6
8	3	1

Start State

1	2	3
4	5	6
7	8	

Goal State

- Stany:
- Stan początkowy:
- Akcja:
- Jak sprawdzić cel:
- Koszt ścieżki:

Przykład: układanka ośmioelementowa

7	2	4
5		6
8	3	1

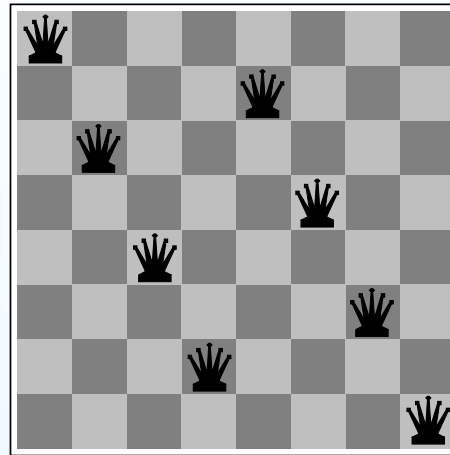
Start State

1	2	3
4	5	6
7	8	

Goal State

- **Stany:** integer: położenie każdego klocka.
- **Stan początkowy:** Każdy stan może nim być.
- **Akcja:** $\{Lewo, Prawo, Gra, D\}$
- **Jak sprawdzić cel:** Sprawdź czy położenie końcowe zostało uzyskane.
- **Koszt ścieżki:** Liczba wykonanych akcji do osiągnięcia celu.

Przykład: 8 hetmanów

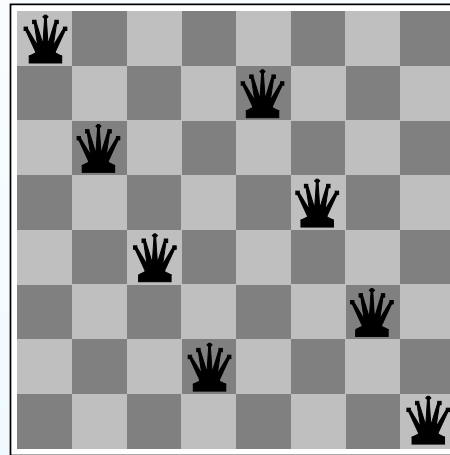

Podejście inkrementacyjne

- Stany:
- Stan początkowy:
- Akcja:
- Jak sprawdzić cel:
- Koszt ścieżki:

Przykład: 8 hetmanów

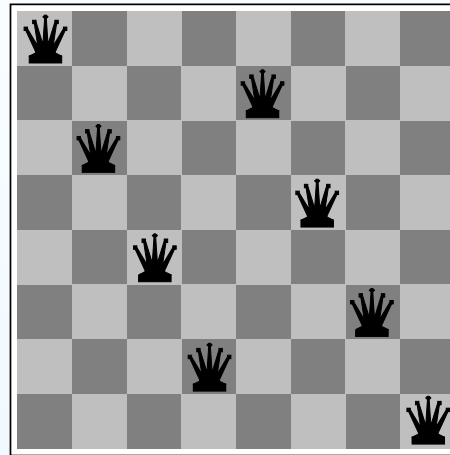

Podójście inkrementacyjne

- **Stany:** dowolne połozenie od 0 do 8 hetmanów na szachownicy.
- **Stan początkowy:** Pusta szachownica.
- **Akcja:** Dodaj hetmana na pustym polu.
- **Jak sprawdzić cel:** Czy ustawione na szachownicy hetmany nie atakują się?
- **Koszt ścieżki:** zero - nie interesuje nas.

Istnieje 64^8 możliwych sekwencji do przebadania.

Przykład: 8 hetmanów

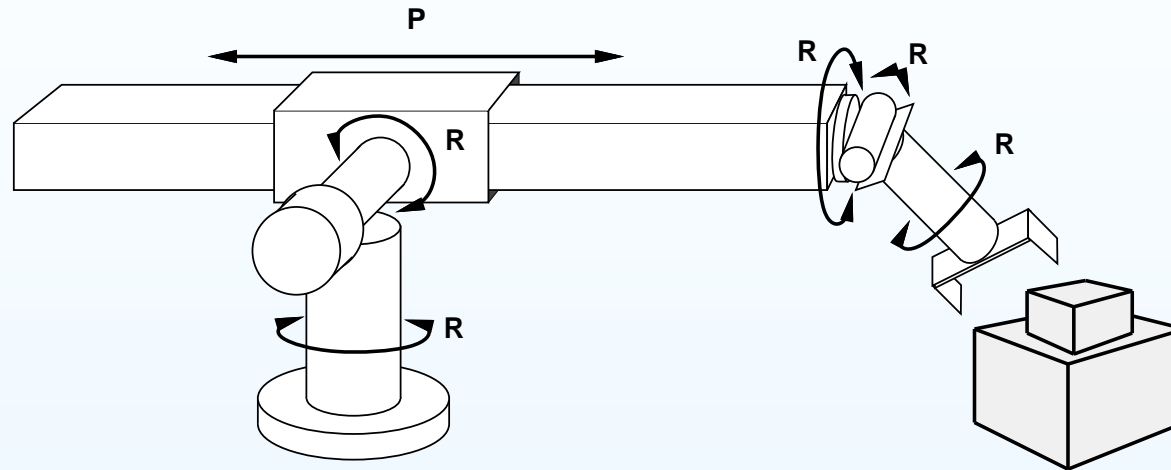

Podejście inkrementacyjne

- **Stany:** Ustawienie od 0 do 8 hetmanów nie atakujących się.
- **Stan początkowy:** Pusta szachownica.
- **Akcja:** Dodawaj hetmana w kolejnych kolumnach zaczynając od lewej dbając, by ustawiaby hetman nie atakował innych.
- **Jak sprawdzić cel:** Czy ustawione na szachownicy hetmany nie atakują się?
- **Koszt ścieżki:** zero - nie interesuje nas.

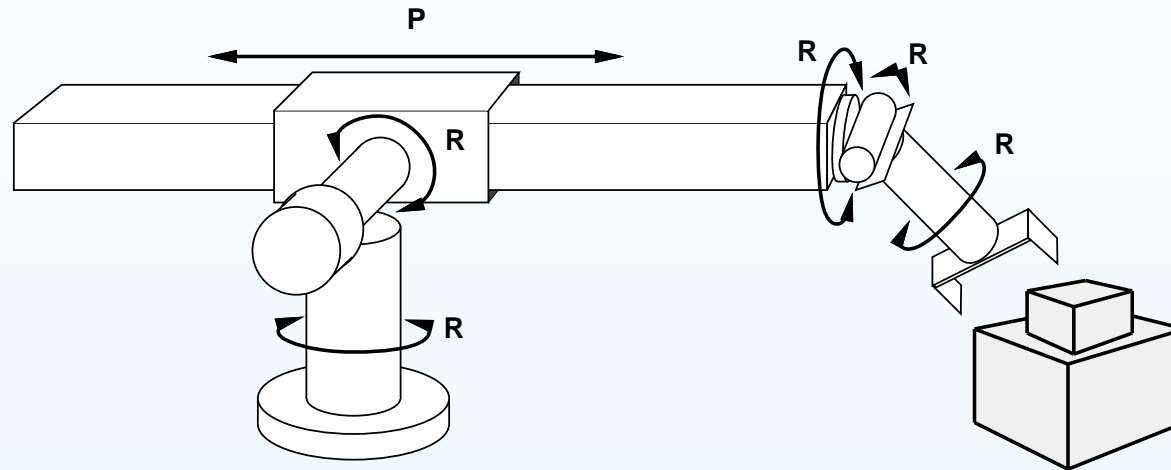
Istnieje 2057 możliwych sekwencji do przebadania. Zatem właściwe sformułowanie problemu może mieć duże znaczenie dla wyników.

Przykład: robot montażowy

- Stany:
- Stan początkowy:
- Akcja:
- Jak sprawdzić cel:
- Koszt ścieżki:

Przykład: robot montażowy

- **Stany:** koordynaty położenia ramienia robota; części elementów do montażu.
- **Stan początkowy:** Dowolne położenie ramienia i dowolna konfiguracja elementów.
- **Akcja:** Ciągłe obroty ramienia w przegubach.
- **Jak sprawdzić cel:** Pełen montaż.
- **Koszt ścieżki:** Czas wykonania.

Podstawowy algorytm przeszukiwania

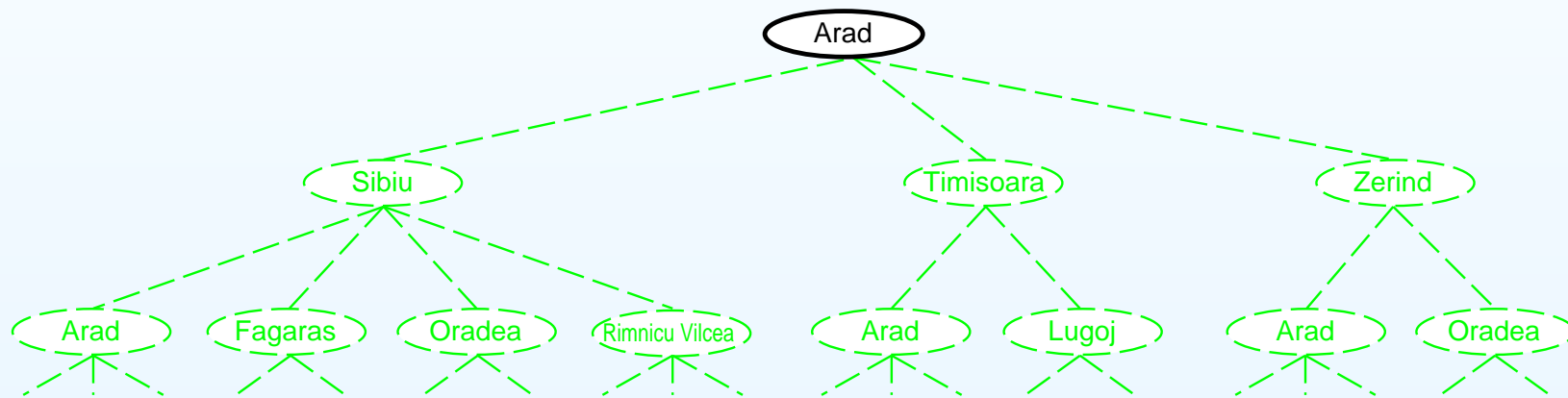

Jak znaleźć rozwiązanie na zdefiniowane problemy?

- Przeszukać przestrzeń stanów - należy pamiętać, że przestrzeń stanów zależy silnie od reprezentacji stanu.
- Przeszukiwanie przez jawne rozwijanie drzewa: korzeń drzewa = stan początkowy; węzły i liście generowane poprzez zastosowanie funkcji tworzącej potomków.
- Uogólniając, przeszukiwanie generuje graf, w którym ten sam węzeł może być wygenerowany na różnych ścieżkach.

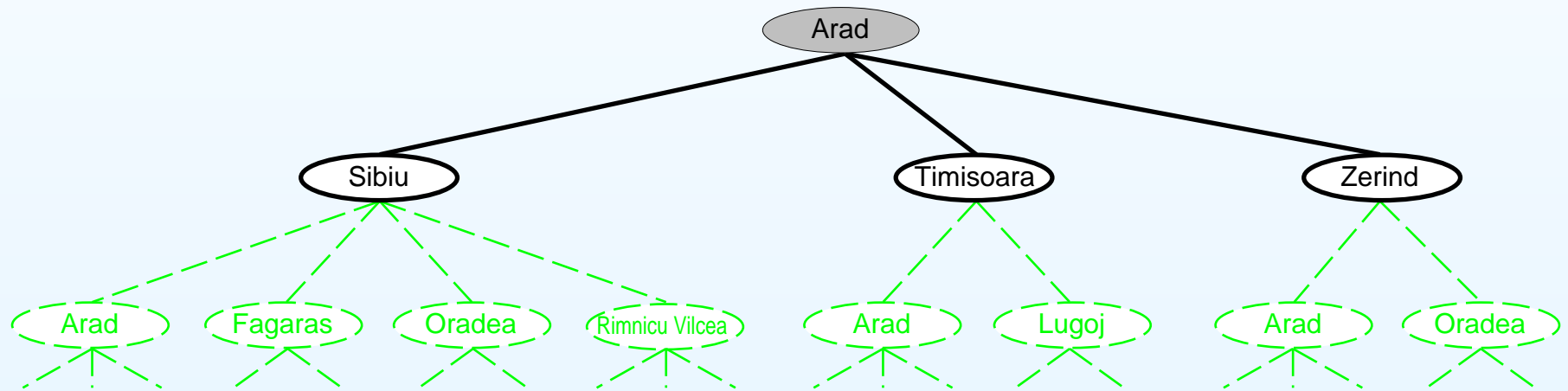
Przykład przeszukiwania drzewa

Stan początkowy

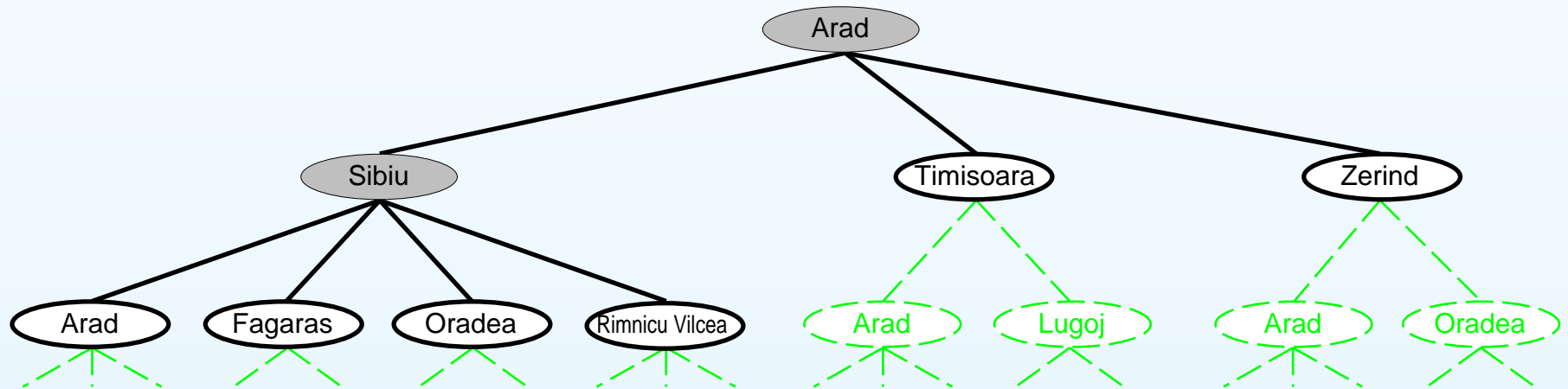
Przykład przeszukiwania drzewa

Po rozwinięciu węzła Arad

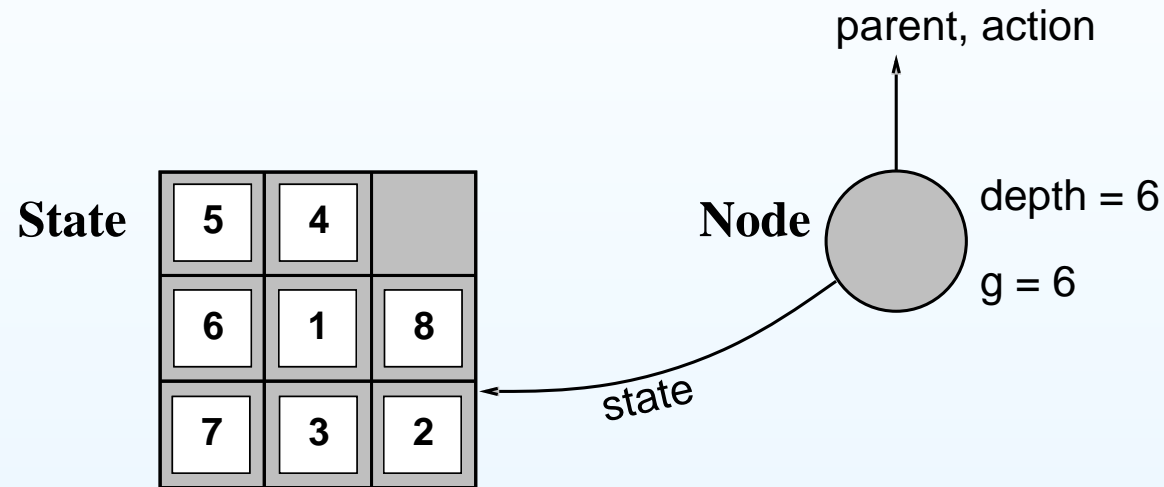
Przykład przeszukiwania drzewa

Po rozwinięciu węzła Sibiu

Implementacja stanów - węzły

Stan jest reprezentacją fizycznej konfiguracji.

Węzeł jest strukturą danych stanowiącą część drzewa przeszukiwań.

Węzeł ma rodzica, dzieci, głębokość, koszt ścieżki $g(X)$.

$node = \langle state, parent - node, action, path - cost, depth \rangle$

Węzły skrajne czekają na **rozwińnięcie** z użyciem funkcji generującej potomków węzła rozwijanego.

Implementacja: przeszukiwanie drzewa

```
1 function TREE-SEARCH(problem,fringe) return a solution or failure
2   fringe = INSERT(MAKE-NODE(INITIAL-STATE[problem]), fringe)
3
4   do
5   if fringe is EMPTY then return failure
6   node = REMOVE-FIRST(fringe)
7   if GOAL-TEST(problem, STATE[node]) then return node
8   fringe = INSERT-ALL(EXPAND(node, problem), fringe)
```

```
1 function Expand( node, problem) returns a set of nodes
2   successors = the empty set
3   do for each action, result in Successor-Fn(problem, State[node])
4     s = a new Node
5     Parent-Node[s] = node; Action[s] = action; State[s] = result
6     Path-Cost[s] = Path-Cost[node] + Step-Cost(node, action, s)
7     Depth[s] = Depth[node] + 1
8     add s to successors
9   return successors
```

Strategie przeszukiwania

Strategie (**node expanding**) są definiowane przez wybór **kolejności rozwijania węzłów**.

Kryteria oceny strategii przeszukiwania:

- **Zupełność (completeness)**: czy zawsze znajdzie rozwiązanie jeżeli ono istnieje?
- **Złożoność czasowa (time complexity)**: liczba węzłów generowana/rozwijana.
- **Obszar zajmowanej pamięci (space complexity)**: maksymalna liczba węzłów w pamięci.
- **Optymalność (optimality)**: czy zawsze znajdzie najmniej kosztowne rozwiązanie?

Złożoność obliczeniowa mierzona jest z uwzględnieniem:

- b — maksymalnego współczynnika rozgałęzienia w drzewie,
- d — głębokości najmniej kosztownego rozwiązania,
- m — maksymalnej głębokości przestrzeni stanów (może być ∞).

Ślepe (uninformed) strategie przeszukiwania

Strategie ślepe używają tylko informacji podanej w definicji problemu.

- Przeszukiwanie wszerz — BFS (Breadth-first search).
- Przeszukiwanie o stałym koszcie — UCS (Uniform-cost search).
- Przeszukiwanie w głąb — DFS (Depth-first search).
- Przeszukiwanie w głąb z ograniczeniem (Depth-limited search).
- Iteracyjne zagłębianie (Iterative deepening search).